

Oivalluksia osallisuuden
edistämiseen –
Asiantuntijasparraus ja
Saa kuulua! -
inspiraatiopaketti
kuntien apuna

Maija Faehnle, SYKE

Osallisuustyöllä kohti sosiaalista kestävyyttä

- Tukea kuntien työhön osallisuuden edistämisessä 2019-2020
 - Saa kuulua! -julkaisu
 - Osallisuussparraus
- SYKE koordinoi, osa ympäristöministeriön Kestävä kaupunki –ohjelmaa

Saa kuulua!

Oivalluksia osallisuuden
edistämiseen
kaupungeissa ja kunnissa

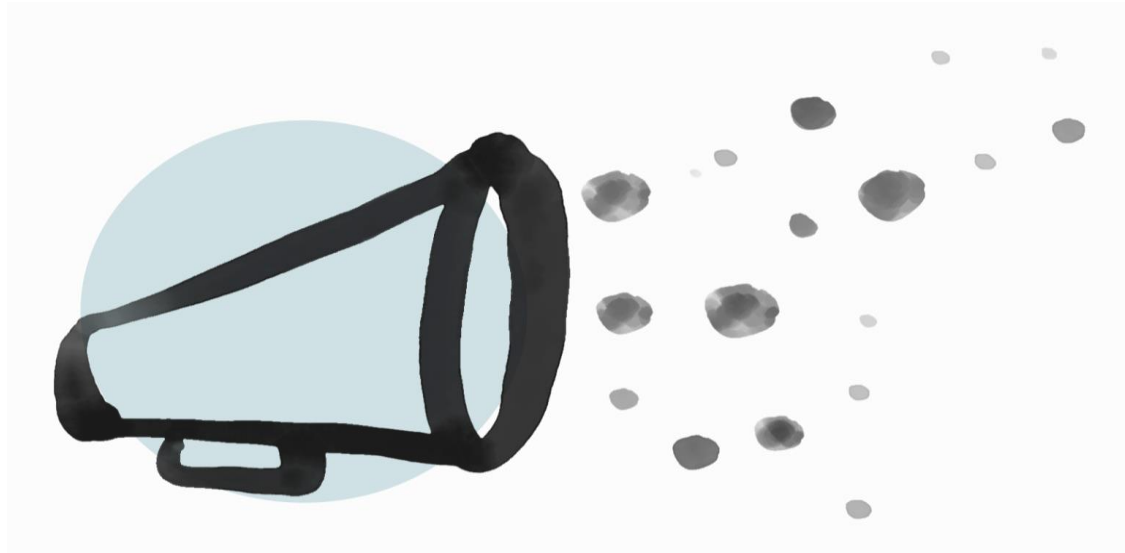
LUONNOS 4.5.2020

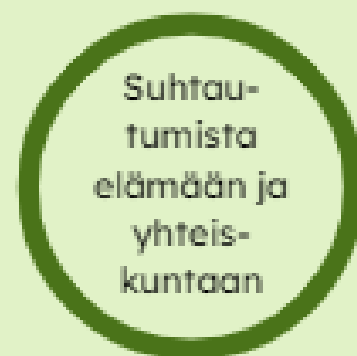
SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUS (SYKE) / YMPÄRISTÖMINISTERIÖ / ET MAY OY

Tekijät: Maija Faehnle, Piritta Hannonen, Anni Hapuoja, Iina Turunen, Emma Terämä

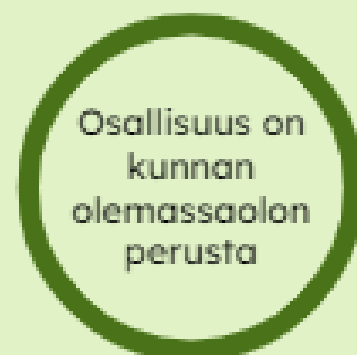
Saa kuulua!

- Vastaus syksyn 2019 Osallisuus ja yhteisöllisyys - haasteklinikalla nousseisiin tarpeisiin
- Tarpeita tarkennettiin Erätauko-keskustelussa 11/2019 osana Kuntaliiton koordinoiman Kuntademokratiaverkoston tapaamista
- Erätauko 1/2020 työn viimeistelyn tueksi, mukana myös mm. järjestöjen edustajia
- Luonnosten kommentointi Virtuaalikortteli-alustalla

1-3
MITÄ ON
OSALLISUUS?

5-12
MITEN EDISTÄÄ
OSALLISUUTTA?

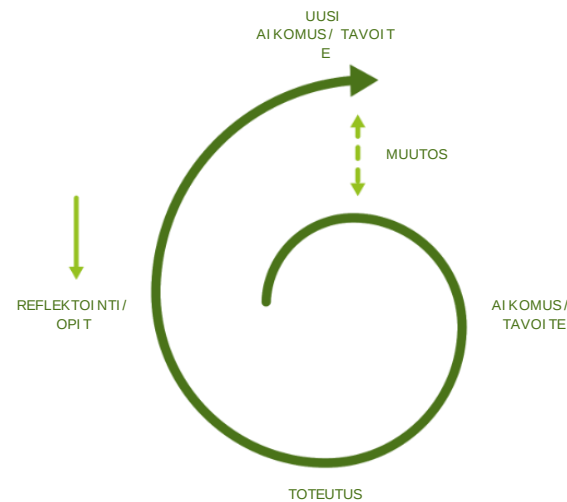
4
MIKSI EDISTÄÄ
OSALLISUUTTA?

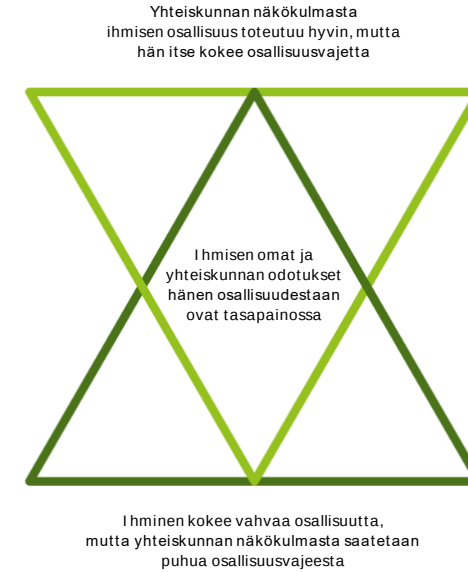
- Oivallus + välineet + tapausesimerkit + vinkkejä
- Visuaalisia välineitä ajattelun ja keskustelujen tueksi

Kuva 10. Jokainen aie osallisuuden edistämiseksi opettaa!

Tavoitteen asettamisen jälkeen pistetään hihat heilumaan, arvioidaan miten kaikki meni ja todennetaan tapahtunut muutos jotta uudessa aikomuksessa huomioidaan kaikki opit aiemmasta. Kuvalähde Solveig Zophoniasdottirin esityksestä Orchestrating Ecosystems for Systems Change, Climate KIC

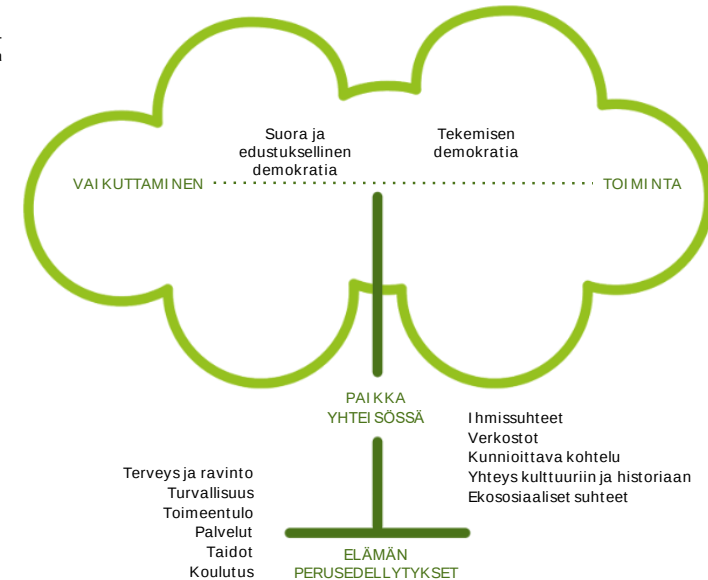
Kuva 2a. Yhteiskunnan ja yksilön kolmiot. Millaisista asioista osallisuuden tulisi syntyä? Mitä odotuksia ihmisillä on omalle osallisuudelleen ja hyvinvoinnilleen? Millaisia odotuksia yhteiskunta asettaa – mikä on "osallisuuden normi"?

YHTEISKUNNAN
ODOTUKSET IHMISEN
OSALLISUUDELLE JA
HYVINVOINNILLE

IHMISEN ODOTUKSET
OMALLE OSALLISUUDELLEEN JA HYVINVOINNILLEEN

Kuva 3. Yksilön osallisuutta omassa elämässään ja yhteiskunnassa määrittävät samanaikaisesti monet tekijät elämän perusedellytyksistä kuten turvallisuudesta sosiaalisiin suhteisiin, toimintaan ja vaikuttamisen prosesseihin.

ASENTEET, KIINNOSTUS JA
TIEÄMYS:

Oman toiminnan
vaikutuksista

Vaikuttamisen ja toiminnan
mahdollisuuksista ja
keinoista

Yhteisöstä ja sen
toiminnasta

Oikeuksista ja
velvollisuuksista

Omista tarpeista,
vahvuuksista ja haaveista

Selviämisen
tavoista

Minkätyyppisiä vuorovaikutusprosesseja kuntasi järjestää? Mitä varten osallistujia kutsutaan?
 Vuorovaikutuksen tapoja pääsee pohtimaan, kun on ensin selvillä prosessin tarkoitus.

PROSESSIN TARKOITUS	Tiedon lisääminen ja kokoaminen	Konsultointi, kuuleminen	Neuvot, suositukset	Päätöksenteko äänestämällä	Konsensuspäättös	Yhteinen toimeenpano
ESIMERKKEJÄ TAVOITTEISTA	Parempi ymmärrys ratkaistavista asioista, ideoiden tai huolenaiheiden kokoaminen	Palaute suunnitelma-luonnoksesta, keskustelu vaihtoehtoista	Osapuolten yhteiset suositukset tai omat suunnitelma-ehdotukset	Osapuolten ehdotukset, joista sitova päätös yleisessä äänestyksessä	Osapuolten konsensuspäättös tilanteessa, jossa lopputuloksen onnistuminen vaatii kaikkien sitoutumisen	Monien toimijoiden välinen sopimus yhteisestä toimeenpanosta
ESIMERKKI-PROSESSEJA	Seminaarit, kyselyt, fokusryhmät <u>Draamallinen kansalaisraati Kuhmossa</u>	Työpajat, yleisötilaisuudet <u>Varkauden Osallistu oikeesti -idealeiri</u> Saa kuulua! -Erätauko	Yhteistyöryhmät ja neuvoo-antavat raadit <u>Vertaissuunnittelu Tampereella</u> <u>Mustasaaren kansalaisraati</u>	Sitova osallistuva budjetointi, osallistuva rahoitus <u>Osallistuva rahoitus Tuusulassa ja Tampereella</u>	<u>Fasilitoidut neuvottelut</u> , so-vittelu, yhteinen tiedontuotanto <u>Jyväskylän metsäohjelma</u>	Kumppanuudet <u>Iijoki-sopimus</u> <u>Yhteinen keittiö</u> <u>Lemin järjestö-parlamentti</u>

OSALLISTUMINEN YHTEINEN ONGELMANRATKAISU

Osallisuussparraus

- Tarkoituksena auttaa kuntia paikallisissa osallisuuden haasteissa ja tukea samalla Saa kuulua! -julkaisun käyttöönottoa
- Sparraajina neljä osallisuuden erityisasiantuntijaa
- Haku kunnille tammikuussa 2020, 32 hakemusta, 16 valittiin
- Kunnille maksutonta, sisältää kaksi sparraus sessiota ja yhteisen lopputilaisuuden
- Kokemuksia jaetaan 7.5. kuntaverkostoseminaarissa ja 20.8. Kuntademokratiaverkoston tapaamisessa, josta tallenne jakoon
- Tapaustarinat mukaan Saa kuulua! – julkaisun 2.0-versioon

Sparrattavat kunnat sparraajineen

Anna-Maria Isola, THL

- **Hollola** (osallistuva budjetointi, joukkorahoitus)
- **Kauhajoki** (esteettömät eri-ikäisten palvelut)
- **Uusikaupunki** (maahanmuuttajat, väestösuhteet)
- **Vantaa** (os. budjetointi, myönteinen erityiskohtelu)

Antti Leskinen, Diskurssi Oy

- **Hyvinkää** (keskustan viherrakentaminen)
- **Iisalmi** (seudullinen ilmasto-ohjelma)
- **Enontekiö** (ilmasto-ohjelma, matkailualue)
- **Lempäälä** (uuden alueen kaavoitus)

Pasi Mäenpää, Helsingin yliopisto

- **Kaarina** (aluetyö, vastuunsiirto asukkaille)
- **Tampere** (3. ja 4. sektori -yhteistyö)
- **Oulu** (ilmastonmuutos opetuksessa, nuoret)
- **Parainen** (osallistuva budjetointi, piiloon jäävät)

Katja Syvärinen, Kaskas Media Oy

- **Helsinki** (ikääntyneet, Naapuruuspiiri)
- **Kirkkonummi** (yhteiskampanian kehittäminen)
- **Koski Tl** (ikääntyneet, liikkuminen, hyvinvointi)
- **Lahti** (ympäristöpääkaupunkivuosi)

Tervetuloa mukaan tekemään Saa kuulua! – julkaisusta vieläkin parempi!

- Luonnos kommentoitavana 15.6. asti Virtuaalikorttelissa, ryhmässä Osallisuus ja yhteisöllisyys
- Pyydä tunnukset: kestavakaupunki.fi
→ Ota yhteyttä → Tunnuspyyntö
- 20.8. Kuntademokratiaverkoston tapaamisessa luvassa sparrattujen kokemuksia ja Saa kuulua 2.0 – julkistus – tapaamisiin silloin!

KESTÄVÄ
KAUPUNKI

ETUSIVU AJANKOHTAISTA OHJELMA TEEMAT TEOT OTA YHTEYTTÄ

ANNA PALAUTETTA

Etusivu > OTA YHTEYTTÄ

TILAA UUTISKIRJE

Yhteystiedot

Onko sinulla ideoita ja intoa kestävän kaupunkikehityksen edistämiseen? Haluaisitko kuulla, miten kestävyysshaasteita ratkotaan muualla?

Kestävä kaupunki -ohjelma muodostaa kaikille kaupungeille, kunnille ja kestävän kaupunkikehityksen edistäjille avoimen kumppanuusverkoston. Yhteisenä työskentely- ja yhteydenpitoalustana toimii Virtuaalikortteli, jossa voit verkostoitua sekä etsiä tietoa ja tukea kaupunkien kestävyysshaasteiden taklaamiseen. Laita meille yhteystietosi niin kutsumme sinut mukaan!

- [Tunnuspyyntölomake](#)
- [Virtuaalikortteli](#)

KIITOS!

maiya.faehtnle@ymparisto.fi
@maiya_f

